

СТОЛИЧНА ОБЩИНА

гр. София 1000, ул. „Московска“ № 33, тел.номератор 93 77 206, факс: 9810271, www.sofia.bg

**ДО
СТОЛИЧЕН ОБЩИНСКИ СЪВЕТ**

Възстановим подпис

X COA21-BK66-2444-[1]/12....

РЕГ N

Подписано от: Maria Dineva Dimitrova

Към № COA21-BK66-2444/11.03.2021 г.

Относно: *Проект на Програма за развитие на туризма на територията на Столична община за 2021 г.*

УВАЖАЕМИ ГОСПОЖИ И ГОСПОДА ОБЩИНСКИ СЪВЕТНИЦИ,

Във връзка с внесения в Столичен общински съвет (СОС) доклад с рег. № COA21-BK66-2444/11.03.2021 г., относно Проект на Програма за развитие на туризма на територията на Столична община за 2021 г., предоставям на вашето внимание исканата допълнителна информация.

1. Ковид 19 и отражението върху туризма

Изминалата 2020 г., в следствие на световната пандемия, породена от разпространението на коронавируса Ковид 19, се характеризира с невидан досега спад в развитието на световната икономика, в т. ч. и туризма. Тази безпрецедентна криза засегна всички държави, видове туризъм и съпътстващи го сектори.

Според последните данни от 28 януари 2021г. на Световната организация по туризъм към ООН (СОТ) пътуванията са намалели със 74% в световен мащаб. Туристическият барометър на СОТ посочва, че срывът на туризма възлиза на приблизително 1,3 трилиона долара (11 пъти повече от загубите, регистрирани по

време на икономическата криза от 2009 г.), като между 100-120 млн. работни места в сектора са изложени на риск.

Крайно негативните последствия от пандемията Ковид 19 са безпрецедентни по мащаб и за Европа. Според Европейската организация за безопасност на въздухоплаването (EUROCONTROL) към 01 януари 2021 г. европейският въздушен трафик за 2020 г. е намалял с 55% спрямо 2019 г. Общо 5 милиона полета са изпълнени през 2020 г. в сравнение с 11,1 милиона през 2019 г., което представлява загуба от 6,1 милиона полета.

Спадът на международните туристи, регистриран през 2020 г. е със 70% спрямо 2019 г. (500 милиона туристи по-малко). В отделните дестинации той варира от 51 % до 85%.

Като силно зависима от търсенето на европейските туристи, България по данни на Националния статистически институт (НСИ) също бележи спад със 71%. По данни на Министерство на туризма, загубите през първите 9 месеца на 2020 г. от вътрешен и входящ туризъм в България възлизат на 4,2 млрд. лв., като прогнозите са да достигнат 5 млрд. лв. за календарната 2020 г.

Туризмът в София, който заема дял от приблизително 3% от икономиката на града и в него пряко са заети около 5% от работоспособното население, се оказва най-силно засегнат от пандемията Ковид 19.

Съгласно данни на НСИ при пренощуващите лица за 2020 г. в София е регистриран спад от близо 64% спрямо 2019 г. При българските граждани се отчита по-слабо намаление от близо 47%, докато при чуждестранните граждани достига почти 72%. При реализираните брой нощувки данните са приблизително идентични като общия спад е от малко над 62%. При българските граждани спадът е в размер на 40%, а този при чуждестранните възлиза на 71 %.

Средната цена на нощувка бележи цялостен спад с близо 7%, възлизайки на малко над 78 лв. Средният приход от 1 лице също бележи спад с 3% и се равнява на малко над 140 лв. Средният приход от 1 легло бележи спад с близо 67% и от малко над 13 000 лв. за 2019 г. спада до 4 400 лв. за 2020 г.

По данни на Дирекция „Общински приходи“ на СО за 2019 г., стойността на внесеня туристически данък е в размер на 2 212 552 лв., докато за 2020 г. същият възлиза на 963 961 лв., което е понижение с 56 % спрямо 2019 г.

Общият брой на пристигналите пътници на Летище София през 2020г. е намалял с 60% и достига до малко над 1,4 млн. Дълбочината на кризата проличава и при общия брой на преминалите пътници, които през 2020 г. бележат спад до 2,9 млн., при 7,1 млн. през 2019 г. Броят на излетелите и кацнали самолети е намалял със 73% през 2020 г. спрямо 2019 г.

2. Предходни кризи и темпо на възстановяване след тях

За да се определи темпото на възстановяване след пандемията от Ковид 19 е необходимо да разгледаме възстановяването от предходни кризи.

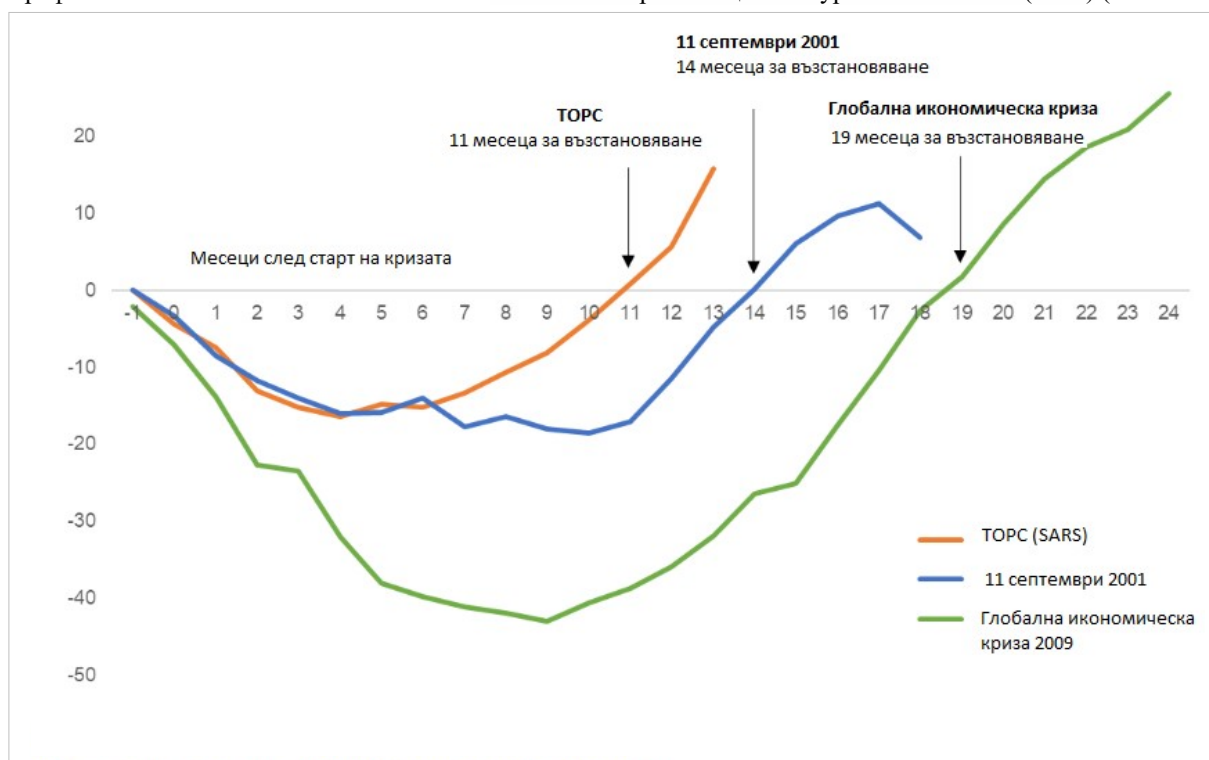
Световната организация по туризъм прави преглед на три такива кризи (атентатите от 11-ти септември 2001 г., ТОРС - 2003 г. и икономическата криза през 2009 г.), с пряко отражение върху туризма в световен мащаб, като разглежда времето за възстановяване на глобално ниво (графика 1) и времето за възстановяване в отделни региони (графика 2).

Анализът на СOT показва, че времето за възстановяване варира значително при всяка от кризите. Данните разкриват, че пътуванията в световен мащаб са се върнали към растеж пет месеца след атентатите от 11-ти септември 2001 г. и след също толкова време при ТОРС (SARS, 2003 г.), докато за възстановяване след глобалната икономическа криза през 2009-та са били нужни 10 месеца.

Периодът необходим на международния туризъм да се върне към обема отпреди кризите, също се различава значително в трите горесцитирани такива. След терористичния акт на 11-ти септември 2001 г. са били необходими 14 месеца, за да се достигнат нивата от преди кризата, при ТОРС (SARS, 2003 г.) – 11 месеца, а най-дълго време е отнело възстановяването, следствие на глобалната икономическа криза - 19 месеца (графика 1).

Графика 1

Източник: Световната организация по туризъм към ООН (СOT) (UNWTO)

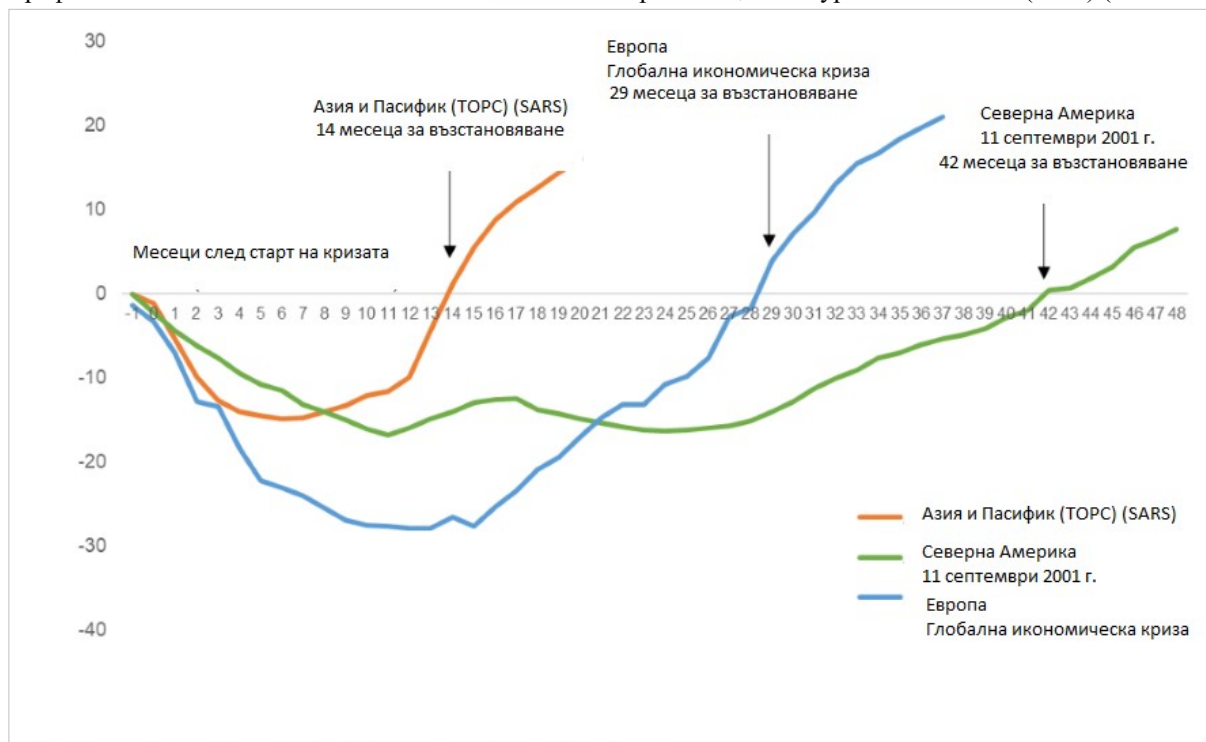

При всяка една от кризите времената за възстановяване на отделните региони, се оказват различни от осреднените в графика 1.

След избухването на ТОРС (SARS, 2003 г.), на туризма в Азия и Пасифик са били необходими 14 месеца, за да възвърне нивата отпреди кризата. На Европа са били нужни цели 29 месеца да достигне нивата, съществували преди глобалната икономическа криза от 2009 г. Най-бавно възстановяващият се регион след кризата от 11-ти септември 2001 г. е този на Северна Америка, като им е отнело 42 месеца, за да се върнат на нивата от преди терористичните атаки (графика 2).

Графика 2

Източник: Световната организация по туризъм към ООН (COT) (UNWTO)

3. Перспективи за възстановяване на туристическия сектор

Очакванията на Европейската туристическа комисия (ЕТК) във връзка с кризата от Ковид 19 са пътуванията да се възобновят през 2021 г. Основни фактори за това ще бъдат наличието на ваксини, тяхното разрешение за употреба, производство, разпространение, ваксинационни кампании и най-вече ефективност от една страна, и достигането на колективен имунитет от друга.

В изследване на Международната федерация на фармацевтичните производители и асоциации, Оксфорд Икономикс и Ойлер Хермес се очаква САЩ и Великобритания първи да достигнат колективен имунитет до края на първата половина на 2021 г. Очакванията за Европа са в цялост това да се случи до края на 2021 г. (таблица 1)

Таблица 1

Източник: Международната федерация на фармацевтичните производители и асоциации (IFPMA), Оксфорд Икономикс (Oxford Economics) и Ойлер Хермес (Euler Hermes)

Перспективи за ваксинационна кампания						
	2021		2022		2023	
	П1	П2	П1	П2	П1	П2
САЩ						
Великобритания						
Европа						
Япония						
Китай						
Индия						
Латинска Америка						
	Достигане на колективен имунитет					

Възстановяването при международните пътувания може да бъде улеснено и от международни инициативи като сертификати за ваксинация или паспорти, които да документират здравословното състояние на пътуващите. Индустрията на въздушния транспорт силно се застъпва за такива действия, които могат да възродят доверието на бизнеса и потребителите. От своя страна Европейската комисия настоява за въвеждането до лятото на 2021 г. на т. нар. „цифров зелен сертификат“, който да доказва дали дадено лице е ваксинирано, възстановено от Ковид 19 или има отрицателен тест.

ЕТК очертава три сценария за възстановяване в цялост на международните пътувания. При оптимистичния сценарий очакването за достигане на нивата от 2019 г. е предвидено за 2023 г. Реалистичните очаквания са най-вероятно това да се случи през 2024 г. Най-песимистичният вариант предвижда пълно възстановяване не по-рано от 2025 г. (графика 3)

Графика 3

Източник: Туризм Икономикс (Tourism Economics)

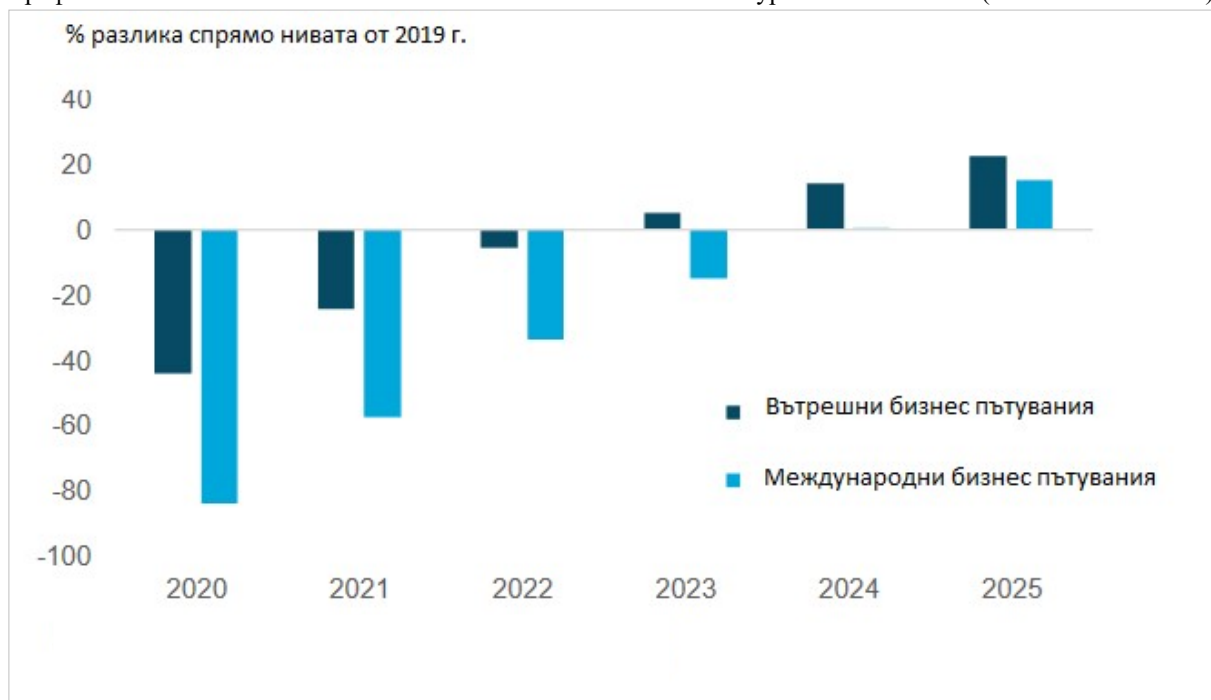

Туризм Икономикс очакват международните бизнес пътувания да се възстановят на нивата от 2019 г. не по-рано от 2024 г., а вътрешните бизнес пътувания до 2023 г. (графика 4)

Предвижда се възстановяването на вътрешното бизнес търсене да бъде улеснено от факторите „възприемана локална безопасност“, „по-ниски разходи“ и „гъвкавост“, тъй като е много по-лесно е да се променят планове в кратки срокове в собствената си държава, познавайки добре местните и национални ограничения.

Графика 4

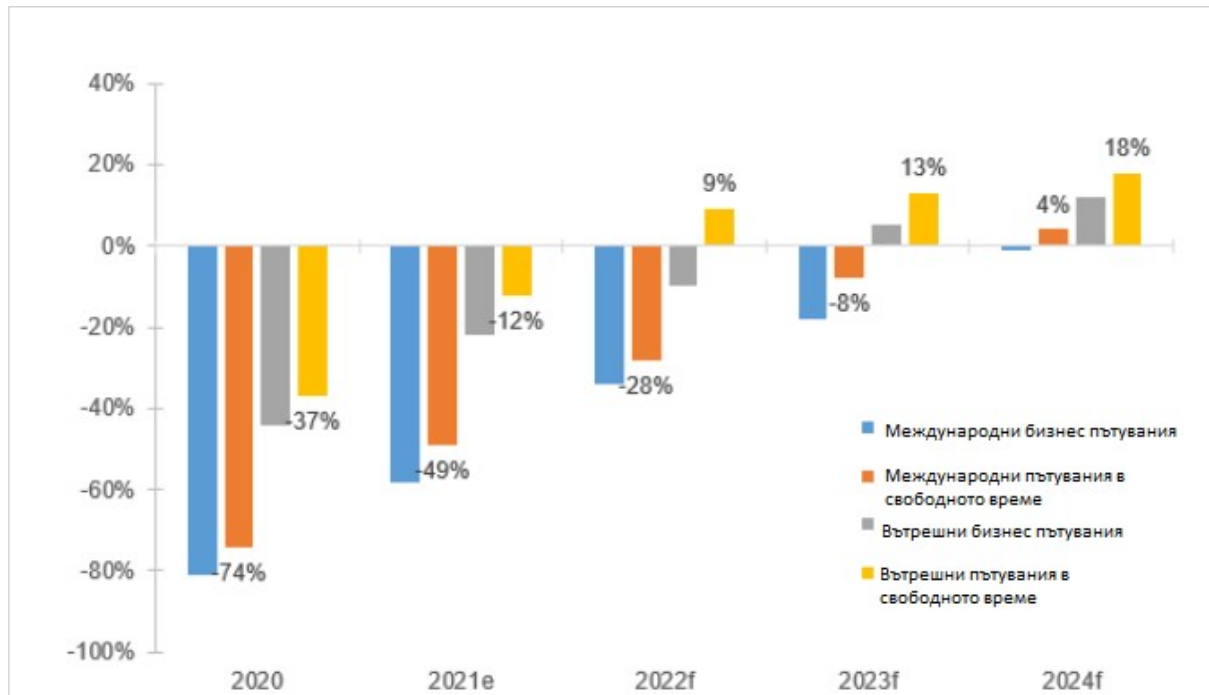
Източник: Туризм Икономикс (Tourism Economics)

В заключение, очакванията са пътуванията за „удоволствие в свободното време“ да се възстановят по-бързо от бизнес пътуванията, а местните туристи да се върнат по-рано от европейските и извън-европейските такива. (графика 5).

Графика 5

Източник: Туризм Икономикс (Tourism Economics), Оксфорд Икономикс (Oxford Economics) и Ойлер Хермес (Euler Hermes)

4. Тенденции за развитието на туризма

В доклад на Световния съвет по пътувания и туризъм (WORLD TRAVEL & TOURISM COUNCIL - WTTC) в партньорство с Оливър Уайман (www.oliverwyman.com) се представят насоките за развитие в сектор Туризъм през следващите 24 месеца в следните 4 области: Развитие на търсенето, Здраве и хигиена, Иновации и дигитализация и Устойчивост.

Развитие на търсенето

- Младите и местните туристи ще бъдат в основата на възобновяването на пътуванията;
- Събирането на информация ще се осъществява предимно чрез онлайн канали, като бизнесът и дестинациите следва да присъстват в тях и да разширят достъпа до информация чрез иновативни формати;
- Партньорствата с местните общности ще бъдат ключови при проектирането на завладяващи преживявания, които туристите все повече ще търсят в новата епоха на пътуванията.

Здраве и хигиена

- Прилагането на международно признати здравни и хигиенни стандарти, в т.ч. и свързани с пътуванията и туризма, ще служат за повишаване на доверието на пътниците;
- Обучението на заетите в сектора, свързано със здравето и хигиената в дестинацията, ще бъде от особено значение за осигуряване на безопасността на туристите;
- Пътуващите ще концентрират търсенето си към по-малки, средни и уединени дестинации.

Иновации и дигитализация

- Основен източник на информация на пътуващите ще са онлайн каналите. В тази връзка бизнесът и дестинациите следва да развият активно, реално и последователно присъствие в тях, тъй като пътуващите ще очакват разнообразни опции за ангажираност, от уебсайтовете, приложенията и социалните медии;
- Бизнесът и дестинациите ще трябва да ускорят интеграцията на цифрови и безконтактни технологии, както и да предоставят дигитална среда за по-добра персонализация на предоставените услуги;
- Цифровите инфраструктурни инвестиции в комбинация с ефективните маркетингови стратегии за дестинации ще бъдат ключови за привличането на туристи.

Устойчивост

- Дестинациите, които поддържат екологичната устойчивост, ще бъдат търсени и ще допринесат за ръст в привличането на нови и постоянни посетители;
- За постигане на устойчивост от ключово значение ще бъде наличието на мултиквалифицирана и технологично адекватна работна сила в дестинацията;
- Сътрудничеството с местните общности ще бъде от ключово значение за осигуряване на устойчивост и предвидимост.

5. Програма за развитие на туризма на територията на Столична община за 2021 г.

Програмата за развитие на туризма на територията на Столична община за 2021 г. (Програмата) следва основните тенденции в управлението и позиционирането на туристическите дестинации, като е съобразена и с очакванията за развитие в условия на пандемия.

Предложените цели, мерки и дейности в Програмата са обсъдени и приети от туристическия сектор на територията на СО, а заложените финансови параметри са прогнозни и са определени след направени пазарни проучвания за определяне на цените.

За цялостната промяна на системата за управление на съдържанието и редиан на текущата версия на уебсайта www.visitsofia.bg е изготвен обхват на проекта (score), със съответните етапи посочени в таблица 2. След направено пазарно проучване и проведени консултации с експерти на направление “Дигитализация, иновации и икономическо развитие” към СО е определена прогнозната стойност от 50 000 лв, базирана на осреднени показатели.

Таблица 2

	Етапи на разработка	Продължителност	Ценови нива
1	Концепция и обхват на проект	до 200 часа	собствен ресурс
2	Дизайн (Design UX / UI) 20-40 стр.	80-160 часа	30-50 лв.
3	Бек Енд програмиране	300-400 часа	60-100 лв.
4	Фронт Енд програмиране	120-240 часа	50-90 лв.
5	Тестване и осигуряване на качеството	40-60 часа	30-60 лв.
6	Трансфер на информация	10-30 часа	20-40 лв.
7	Инсталация на сайта на сървър и обучение	12-24 часа	20-50 лв.
	Общо за проекта	560-900 часа	

До реализацията на горепосочената мярка са предвидени средства за текущата поддръжка на сега съществуващата версия на сайта www.visitsofia.bg.

В рамките на приоритет 2, абзац 2 от доклад № СОА 21-ВК66-2444/11.03.2021 г. е записано: „Важна мярка е и цялостната промяна на системата за управление на съдържанието и редиан на текущата версия на уебсайта www.visitsofia.bg, в т.ч. и самостоятелното приложение ВИЗИТСОФИЯ (VISITSOFIA) за Андроид и айОС (Android и iOS), в съответствие със съвременните технологични изисквания и изискванията на туристите.“. Следва да се има предвид, че „самостоятелното приложение ВИЗИТСОФИЯ (VISITSOFIA) за Андроид и айОС (Android и iOS)“ ще бъде премахнато, тъй като цялостната промяна на текущия сайт ще позволява достъп през различни мобилни и десктоп устройства, операционни системи и уеб браузери и предвид факта, че съвременните тенденции показват, че все по-малко потребители свалят приложения на мобилните си устройства.

В заключение предлагаме в приоритет 2, специфична цел 5, мярка 1 и дейност 1.1 от приложение 1 на доклад № СОА 21-ВК66-2444/11.03.2021 г. текстът:

Мярка: „Създаване на Карта София (Sofia Card)

Дейност 1.1: „Създаване на Карта София. (Карта ограничена във времеви интервал 24ч. / 48ч. / 72 ч., която ще включва използването на градски транспорт, пешеходен тур, достъп до забележителности, атракции, наем на велосипед и други)“.

да придобие следното съдържание:

Мярка: „Създаване на интегриран туристически продукт, чрез надграждане на София Пас (Sofia PASS)“.

Дейност 1.1 „Създаване на интегриран туристически продукт, чрез надграждане на София Пас (Sofia PASS), посредством ребрандиране, нова концепция, дизайн и дистрибуция, в партньорство с Център за градска мобилност (ЦГМ)“

С уважение,

 Възстановим подпис

X ИРИНА САВИНА

ЗАМ.-КМЕТ НА СТОЛИЧНА ОБЩИНА

Подписано от: Irina Kostova Savina

Съгласувано чрез АИССО:

Теодора Цветанова, Началник на отдел „Международна дейност и туризъм“: 29.04.2021 г., съгласно заповед за заместване СОА21-РД15-5523 / 12.05.2021 г.

Изготвил:

 Възстановим подпис

X Иво Маринов

Директор на
ОП "Туризъм"

Подписано от: Ivo Simeonov Marinov

Изготвил чрез АИССО:

Антон Пенев, Главен експерт отдел „ Международна дейност и туризъм“: 12.05.2021 г., , към доклад № СОА21-ВК66-2444/11.03.2021 г